

Warszawa 21 sierpnia 2023 r.

Szanowni Przedstawiciele i Przedstawicielki Komisji Europejskiej,

W imieniu Green REV Institute, wegańskiego, zielonego think tanku z Polski, koordynatora i inicjatora pierwszej w Polsce Koalicji rzeczniczej dla transformacji systemu żywności dziękuję za możliwość przedstawienia stanowiska w trwających konsultacjach publicznych pt: [Unijny program ochrony konsumentów - ocena.](#)

Apelujemy o wprowadzenie zapisów, regulacji oraz legislacji dla ochrony osób konsumenckich w obszarze żywności:

- realizowanie prawa do transparentnej, rzetelnej informacji na etapie edukacji żywnościowej, klimatycznej oraz na etapie zakupu produktu - rzetelne i transparentne etykietowanie produktów żywnościowych;
- ochronę osób konsumenckich przed nieuczciwą, nierzetelną reklamą żywności pochodzenia zwierzęcego: nabiału, mięsa, jaj z pominięciem informacji na temat śladu środowiskowego, zagrożenia dla zdrowia, wpływu produkcji na klimat, bioróżnorodność, zdrowie i życie osób mieszkających w pobliżu ferm hodowlanych;
- ochronę osób konsumenckich w tzw. otoczeniu żywności (food environment), poprzez: zapewnienie dostępności do lokalnej, zrównoważonej żywności roślinnej, zapewnienie wegańskich posiłków w instytucjach oświatowych, szpitalach, więzieniach, instytucjach użyteczności publicznej;

- **wprowadzenie jasnych oznaczeń wskazujących na otrzymane przez producenta żywności dofinansowanie ze środków publicznych, tak, aby osoba konsumentka mogła oszacować koszt wsparcia państwa i UE ze środków obywateli i obywaterek UE;**
- **zapobieganie marnowaniu żywności poprzez system oznakowania żywności, edukację oraz legislację dot. konieczności działań sieci handlowych i punktów sprzedaży (także w obszarze współpracy z samorządami, NGO, CSO, tak, aby przeciwdziałać marnowaniu żywności).**

Komisja Europejska w dokumencie roboczym [Drivers of food security](#) sama wskazuje, że obywatele i obywatelki UE muszą redukować spożycie produktów zwierzęcych ze względu na kwestie klimatyczne, zdrowotne, bezpieczeństwo żywnościowe oraz na zagrożenia związane z konsumpcją produktów zwierzęcych oraz produkcją mięsa, nabiału i jaj (intensyfikacja produkcji, zanieczyszczenie powietrza, gleby, wody, spadek bioróżnorodności). Jednak osoby konsumenckie nie mają dostępu do pełnych i rzetelnych informacji na temat żywności, którą codziennie kupują i jedzą. Ochrona osób konsumenckich powinna rozpoczynać się na etapie edukacji klimatycznej i żywnościowej, poprzez zapewnienie transparentnych informacji na etapie zakupów, wspieranie decyzji konsumenckich spójnych z Europejskim Zielonym Ładem, strategią Od pola do stołu. Komisja Europejska powinna też jak najszybciej przedstawić projektowaną legislację dla zrównoważonego systemu żywnościowego, która ma stanowić narzędzie do wdrażania strategii Od pola do stołu oraz istotny element ochrony interesów osób konsumenckich w obszarze żywności.

Nasz apel jest spójny z celami KE i Unijnego programu ochrony konsumentów w obszarze:

- **wzmocnienia i zwiększenia bezpieczeństwa produktów poprzez skuteczny nadzór rynku w całej Unii.** Raporty [Najwyższej Izby Kontroli](#) w zakresie bezpieczeństwa żywności wyraźnie wskazują, że osoby konsumenckie są narażone na spożywanie niezdrowej, szkodliwej i niebezpiecznej żywności zwierzęcej. Informacje na temat szkodliwości mięsa z kurczaka eksportowanego z Polski do Wielkiej Brytanii opublikowało Bureau of Investigative Journalism w czerwcu 2023 r. Jednak informacje na temat zawartości antybiotyków, szkodliwości żywności zwierzęcej pojawiają się coraz częściej w mediach. Komisja Europejska musi wzmocnić nadzór nad produkcją żywności w kontekście: antybiotykooporności, szkodliwości produkcji zwierzęcej dla zdrowia i życia ludzi, właściwego oznakowania żywności, która przyczynia się do chorób cywilizacyjnych oraz zmian klimatycznych, które mają bezpośredni wpływ na jakość życia ludzi.
- **podniesienia poziomu edukacji, informacji i świadomości konsumentów i konsumentek** na temat ich praw, opracowanie bazy dowodowej do celów polityki ochrony konsumentów oraz zapewnienie wsparcia organizacjom konsumenckim. Osoby konsumenckie muszą mieć dostęp do rzetelnej informacji dot. żywności. Obecnie na etykietach nie znajdują się informacje dot. śladu klimatycznego, zużycia wody, gleby, zanieczyszczenia powietrza, zagrożeń dla zdrowia wynikających z produkcji zwierzęcej oraz prawdziwego i rzeczywistego pokazania jak wyglądają warunki i standardy w zakresie zwierząt tzw. hodowlanych. Oznacza to, że osoby konsumenckie nie są świadome, że dany produkt pochodzi z obszaru, na którym odbywają się protesty mieszkańców i mieszkanki przeciwko odorowi oraz zanieczyszczeniu środowiska, nie zdają sobie sprawy, że produkcja została wsparta ze środków krajowych i unijnych (publicznych), oraz że np. dany produkt pochodzi z fermy przemysłowej. Edukacja dotycząca praw osób konsumenckich

(w szczególności prawa do rzetelnej informacji, transparentnych i kompletnych etykiet), w obszarze żywności powinna być elementem edukacji klimatycznej i żywnościowej w placówkach oświatowych w całej Unii Europejskiej;

- **rozwijania i umacniania praw konsumentów i konsumentek.** Osoby konsumenckie powinny mieć wiedzę na temat strategii i taktyk marketingowych stosowanych przez sieci handlowe w obszarze kształtowania zachowań konsumenckich i kształtowania food environment.

Unijny program ochrony konsumentów musi stanowić element zrównoważonego systemu żywnościowego i budować uczciwe, rzetelne otoczenie i fundament dla osób konsumenckich w obszarze żywności. Odnosi się to zarówno do edukacji, prawa do informacji na temat żywności (etykietowanie, zakaz nieuczciwych reklam oraz reklam żywności pochodzenia zwierzęcego, które wzmacniają produkcję i konsumpcję, która jest szkodliwa dla klimatu, zdrowia, planety i zwierząt), kształtowania otoczenia żywnościowego oraz legislacji dot. przeciwdziałania marnowaniu żywności. Wpływ sektora żywnościowego na klimat, środowisko, życie, zdrowie ludzi, wydatki publiczne, spadek bioróżnorodności, zwierzęta tzw. hodowlane jest nadal marginalizowany i pomijany, także przez Komisję Europejską. Jednak bez uwzględnienia sektora hodowlanego oraz żywności pochodzącej z sektora hodowlanego jako siły napędowej katastrofy klimatycznej, społecznej i zdrowotnej nie uda się zrealizować celów Europejskiego Zielonego Ładu ani budować konkurencyjnej, przyjaznej osobom konsumenckim gospodarki UE.

Green REV Institute

Green REV Institute to zielony think tank, watchdog klimatyczny działający dla transformacji systemu żywności. Green REV Institute łączy kropki na mapie praw człowieka, praw zwierząt i klimatu. Założony w 2014 r. włącza dla zmiany systemowej osoby aktywistyczne, buduje współpracę i partnerstwa dla transformacji systemu żywności.

Green REV Institute to organizacja członkowska [50by40](#), [Eurogroup for Animals](#), [World Federation for Animals](#), [European Vegetarian Union](#), Aquatic Animal Alliance, TAPP Coalition, PlantEurope network, OFOP, Niech Żyją, jedna z 10 NGO w EU Platform on Animal Welfare, wspiera [Plant Based Treaty](#).

[Green REV Institute](#) zainicjował i jest operatorem pierwszej i największej w Polsce (88 organizacji społeczeństwa obywatelskiego), rzeczniczej koalicji dla naprawy systemu żywności w Polsce [Future Food 4 Climate](#), organizatorem międzynarodowego wydarzenia [European Vegan Summit](#), producentem reportaży [Wegańska Warszawa](#) oraz [Posłuchaj Wegańskich Biznesów](#). Green REV Institute włącza młode osoby do działań na rzecz naprawy systemu żywności, edukuje i mobilizuje w ramach [Green Advocacy Academy](#).